

Vara fattig, utan at vara frei, wore det fastigaste tilstånd en människja kan råka uti.

* * *

Konungar wisa sig vara människjor igenom sina swagheter, då de genom sit högmod wilja wisa sig vara Gudar.

* * *

Den åran at vara mänsklig, sin och wälgörande är ren, och så mycket ljusligare, som den har så afundsmån.

* * *

Vara ofskyldig och ståndaktig; ej förtjäna sin olycka, men uthärda henne; detta har naturen ålagt människjan: resten är öfwer wår förmåga.

* * *

Ussmat för det man äger, är et tusende gånger obrägeligare tilstånd, än saknad af det man förloradt.

Det bästa sätt at öfwerlyta. *)

Mehemed, en Persisk Konung, war, som nästan alla Österländska Regenter, omgifwen af gwinfolk, smickrare och Evnucher. — Hazarden, som ofta uträttar mera än all försigtighet, hade skaffat honom en årlig och kunnig Minister, som, då han ålskade rättwisan, sin Herre och Gåderneslandet, nödwändigt borde bli hatad och förfölgd, man gaf ej de högsta Ambeten åt fapeuren, man sålde aldrig Kejsarens nåd, och Damerna, hwars förstånd aldrig stråkte sig högre, än til deras nöjen innom Serailen, hade ej tillfälle at rikta sig, och deraf muta sina lytta upsyningsmän dem de fruktade — med alt sit trånga begrep, besto de dock Ministrens ofärd, och i åttogo en tid, då den wällustiga Monarchen ömsjeligen kunde neka dem det aldraminsta.

Den i onåd fallna Biziren wille hwarken wisa sin ofskuld eller tigga om nåd, han skref helt okonstlat til sin Herre, „at som han altid efter

Jasånd.

eftersträfvat at vara nyttig, bönföll han endast at få någon obrukad mark, den han kunde plöja och lefwa af. „

Mehemed, hwilkens samwete ropade, at han ej borde hata den som tjänt honom så ärligt och så wäl, willfor hans begäran, och befalte at någon tract, som war wild och öde, skulle opletas til hans tjänst. — Men til all olycka eller snarare lycka, den fanns intet inom riket, Åkerbruket florerade liksom wäl som handeln, hela Riksfyrelsen war et mästerstycke, hwar enda underfäre, om den ej lefde i Åfwerfödd, saknade aldrig en enda af sina behofwer; Monarchen, som fick en underdånig Rapport derom ifrån sina Gouverneurer, lät då säga til sin förordna Minister, at han skulle sjelf så wälja hwilken plats som håldst, som wore fruktbarande och opbrukad. — Uck! swarade Biziren, jag will ingen annan belöning ha, än den lycksaligheten, at hafwa tjänt mit Fäderne-land, och at min Kung en gång fått weta i hwad belägenhet jag lämnat hans Rike; nu återstår mig endast at önska, det mina efterträdare lifna mig.

Monarchen war ej förstuckad, han kunde tänka, och et sådant swar gaf honom at tänka, han återstälde då Ministren i sin förra wärdighet, med full föresats at låta quinsfolk och favoriter bestyra om deß nöjen i Serailen, men gammalt och förståndigt folk förwalta Riksfyrelsen.

Utgifwaren hälsar $A \mp b = XYZ$.

För den insända Historiska Beskrifning om Swerjes tilstånd under Unglingarnes regering, är jag högst förbunden. — Ehuru afhandlingarne om Fiollmer, som i början regerade lyckligt; men sluteligen dränkte sig i sina wälluster på det Ludwiske Gästabudet, om Agnes öde, om Ingjald Illrädas illgärning, som öfverraskade sina budna Gäster såfwande, och med eld och rån tillkansade sig Små-Kungarnes fylcken, m. m. äro med smal författade, synas de dock wara för widlyftiga för et Beckoblad, ej håller torde de behaga vårt lyckliga och dygdiga tidehwarf. — Jag nödgas således utbedja mig anstånd med införandet deraf, til deß andra mer behagliga ämnen tryta.

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck-Friheten.

N:o 63.

Stockholm den 3 December 1781.

Fördom.

Man undrar och man frågar ofta i Monarchier, ordsaken til alla de republicaniska Tankesätt, som proneras på Theatern, wid bordet, och i slutna sällskaper — ingen ting mindre underligt, man finner ganska lätt ursprunget til dessa fördomar, det ligger i allmänhet i den upfostran man ger barn och ungdom — i sjelfwa werket, hwad sä de för böcker och wid hwad besitar man sig at de skola fåsta sit minne? — Jo, Romerska och Grekiska Historien, eller häfderna om de twänne folkslag, som stråkte sin häg ända til fanatisme för en inbillad frihet — en Pelopidas, en Trasybulus, Brutus, Cato och Cicero, se der! hwilka karlar man föreställer dem som en spegel, och til efterfögd — Man affecterar just, at med en så främmande saft föda snille och hjersta twärt emot all grund och alla lagar af det Regeringsätt, som wi af Gud äro förordnade at lefwa under, och deraf kommer den blandning af idéer och det missförstånd om Regeringsättets lycksalighet. — När man så gärna wil rätta sig efter de gamla, hwarföre gör man det icke i anseende til dygd, til seder, tapperhet, lydnad och öfning i kält, hwilka egenskaper påsa äfwen så wäl för wår tids Monarchier, som för de Romerska och Grekiska så kallade fria samhällen?

Billet til Utgifwaren.

Sedan jag i flera år arbetat på en Historia om Favoriter eller Gunstlingar och deras öden, dertil samlat och utdragit ur autentiqua Böcker och Handlingar hwad jag funnit märkwärdigt, ännu dageligen för.

förklar mina samlingar, för at snart lägga dem under präßen, så torde min Herre både tjåna mig och det Allmänna igenom annonserande at de som äro bewandrade i Historien eller kånna Anecdoter i det åmnet, wille inskicka korta målningar och portraiter under Couvert til Favorit-Samlaren. — Som prof bifogar jag här 2 à 3 stycken, hwilka kunde tjåna til någon rättelse för de pånnor som wille occupera sig dermed. *)

ROBERT CARRE, (Sommerfet) en 20 års yngling af en Skotsk Slågt, kom emot slutet af 1609 til London, sedan han tilbragt någon tid på utrikes orter. Han war wål wårt, och det war nästan all hans förtjänst. Hans landsman, Lord Hay, såg honom och dömdo honom straxt skickelig til de högste Hedersställen, ty han kände Konung Jacobs omåtteliga tilgifwenhet för ungt folk, af et så skönt utseende. Det war wid en Riddare-Fest, då Carre öfwerlämnade åt Konungen Skölden, som han första gången fick wisa sig för honom, och, ehuru han hade den olyckan at falla af hästen och skada sig, rönte han dock derigenom Konungens ädmaste omsorg och medlidande, han blef skötd och wårdad på slottet, och af Konungen ofta besökt: och at bestrifningen icke måtte wara trögare än hans lycka och befordran, så blef han inom några år Riddare, Vicomte de Rochester, fick Sirumpebands-Orden, såte i Consellen, styrelsen af de angelågnaste ärender, och öfwerhörades tillika med ansenliga gåfwor och ågodelar.

JACOB hade den dårskapen at tro sig wara mycket lård, och det beswårade honom intet at underwisa denna sin gunstling åfwen uti Latinska Grammatican. Carre blef icke straxt så drucken af sin lycka at han icke såg sig behöfwa råd och andras erfarenhet, han fastade sig då uti Thomas Overburys armar, som war honom en årlig, förständig och wålmenande wån.

Nu fattades Carre intet annat, än at blifwa lyckeligen gift. Konung Jacob hade åter uprättat Devereux och Hovarts husen, och för-målte den unge Grefwe D'Essex med Grefwe Suffolcks Dotter, Françoise Hovard. Detta giftermål blef olyckeligt, i synnerhet af den grund, at den unga Grefwinnan ålskade Rochester, och wille gifta sig med

*) Rätt gärna. men med det förordet, at af det som inskickas, får göras små utdrag och infättas här.

med honom. Overbury afrådde wäl härifrån sin wän på goda skäl, men han nyttjade detta rådet icke anorlunda, än at han optåkte det för Grefwinnan Essex. Overbury fångslades, och efter 6 månaders arrest dog han änteligen af förgift.

Konungen såg inga hinder för detta giftermälet. Grefwinnan blef skild ifrån sin Man, som förklarades för oskickelig, och Rochester tillades titel af Grefve til Sommerlet.

Hånden walnade efter några år, (1615) det upstaktes at Sommerlet på et nedrigt sätt låtit förgifwa Overbury. De som med honom i en så ohyttelig gärning varit delaktige, blefwo straffade; men Sommerlet och hans Grefwinna befriades ifrån dödsstraffet. Efter några års fångelse, lämnades de på fri fot, och erhöilo en Pension af Konungen uti sin enslighet. Deras kärlek förwandlades uti et inbördes dödeligt hat. De lefde flera år uti et hus; men utan umgänge med hwarandra.

GEORG VILLIERS (Buckingham) af god slägt, kom ifrån sina utrikes resor til London 1615, han war wid 21 års ålder, wäl skapad och wäl klädd, alt nog, at blifwa Konung Jacobs Gunstling. Konungen såg honom på Comedien, och fattade genast för honom et oinfränkt tycke; men at bemantla denna sin häftiga kärlek, tillstaktes så, at Drottningen skulle anhålla om Villiers antagande i Konungens tjänst.

Sommerlets fall påskyndade Villiers lycka; inom några år blef han Vicomte, Grefve, Marquis och Duc de Buckingham, Strumpbandskiddare, Ståthållare eller Gouverneur des cinq ports, Präfident, Grand Maitre de Westminster, Connetable de Windsor och Englands Stor-Amiral. Hans Mor förklarades för Grefwinna af Buckingham, Brodern blef Vicomte de Purbeck och med et ord, hans slägt gjordes både rik och förnam.

Han ägde några egenheter som Håfman, inga som Minister, han war egenförmig utan all föreställningsgäfwa, öppenhjertad, mera af sinnes häftighet än af ärlighet, stöfware mera än friskostig, ostadig i wänskap och oförsonlig i sit hat, och alt utan urskillning.

Igenom sit uppträdande hade han icke förwårswat sig Prinsens af Vallis tillgifwenhet, för at ställa sig in hos honom och tillita swärta Gref-

Grefwen af Bristol, som igenom sin underhandling i Spanien hade förskaffat sig mycken aktning, inrådde han Prins Carl at sjelf göra en resa til Madrid at avsluta sin Giftermåls-handel. Buckingham trugade Konung Jacob at bifalla et så äfventyrligt förslag, och genom hans tillställningar hindrades icke allenast wärkställigheten af hela den långwariga och måst efter önskan avslutade underhandling, utan den ärlige Bristol blef wid sin hemkomst först fångslad, sedermera förwist på sin Landt-egendom, med förbud at aldrig bivitsta Parlaments-sammankomsterna, och hwad som än war mera tyranniskt, dömd, utan at någonsin blifwa hörd eller ens få wisa sin oskuld.

Utän at widare följa Buckinghams öden såsom Gunstling, äfwen hos Carl den 1:sta, anmärkes endast at han 1638, då han skulle i Portsmuth stiga om bord, at anförä Engelska flottan til den belägrade Staden Rochells undersökning, blef han af Lieutenant Felton stucken i hjertat med en knif, hwaraf han dog på stället.

Uti Konung Sigismunds Historia af Verving, nämnes en del af samma Konungs Favoriter sålunda: „de allena af Adeln blefwo med
„ gods och penningar benådade, som inter woro försallne uti Konungens
„ mistankar, som hade Herr Claes Flemmings gunst, och insunno sig
„ med stora skänker hos Secreterarne, särdeles Jöns Didrichson Bult,
„ dock blefwo alla sådane Donationer wid den påföljande Regements-
„ förändringen igenom Hertigens reduction under Kronan indragne, jäm-
„ wäl en part af samma Secreterares barn usle och eländige, i synner-
„ het bragtes den myndiga Mannens och Secreterares Olof Sverkers-
„ sons Son, Sverker, til den fattigdom at han, utan någons medlidan-
„ de, wardt Hund-fogde, den man nu kallat Spögubbe i St. Clarae
„ Kyla på Norkmalm.

Wägspel.

Säg — går det an at wägspel hindra?
Det strider mot det ändamål
At i vårt land wår folkbrist lindra,
Öde man förbjuda giftermål?

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

